

LS

LIMBURGS SUPPLEMENT
18 MAART 2023

'De Limburgse Caroline van der Plas' leidt plots de grootste politieke partij in deze provincie

Bankje in Herkenbosch herinnert aan Tim, die op z'n 27ste overleed

'Liefdescaravans' op plek met een glorieus verleden

Armoede met filmische schoonheid

Fotograaf HJ Hunter begon in 2015 vanuit zijn woonplaats Maastricht aan een ontdekkingsreis door het rauwe postindustriële landschap waarvoor hij als kind de ogen sloot, en dat hij als fotograaf ging waarderen. Een deel van de foto's is nu vervat in het boek 'Once upon a time', dat toont wat de impact kan zijn op een gebied en haar bewoners als grote industriële bedrijven sluiten en de lokale economie zichzelf moet heruitvinden.

DOOR **HJ HUNTER**

Als we in mijn jeugd met de auto op reis gingen naar het buitenland, nam mijn vader meestal de Autoroute du soleil via Luik. Net over de Belgische grens veranderde het landschap langs de Maas in een grauwe, industriële woestijn, even ontzagwekkend als mysterieus. Dat was voor mijn moeder het moment om de auto hermetisch af te sluiten, om de rook en eventuele geuren buiten te houden. Het vakantiegevoel kwam pas als we de Ardennen hadden bereikt.

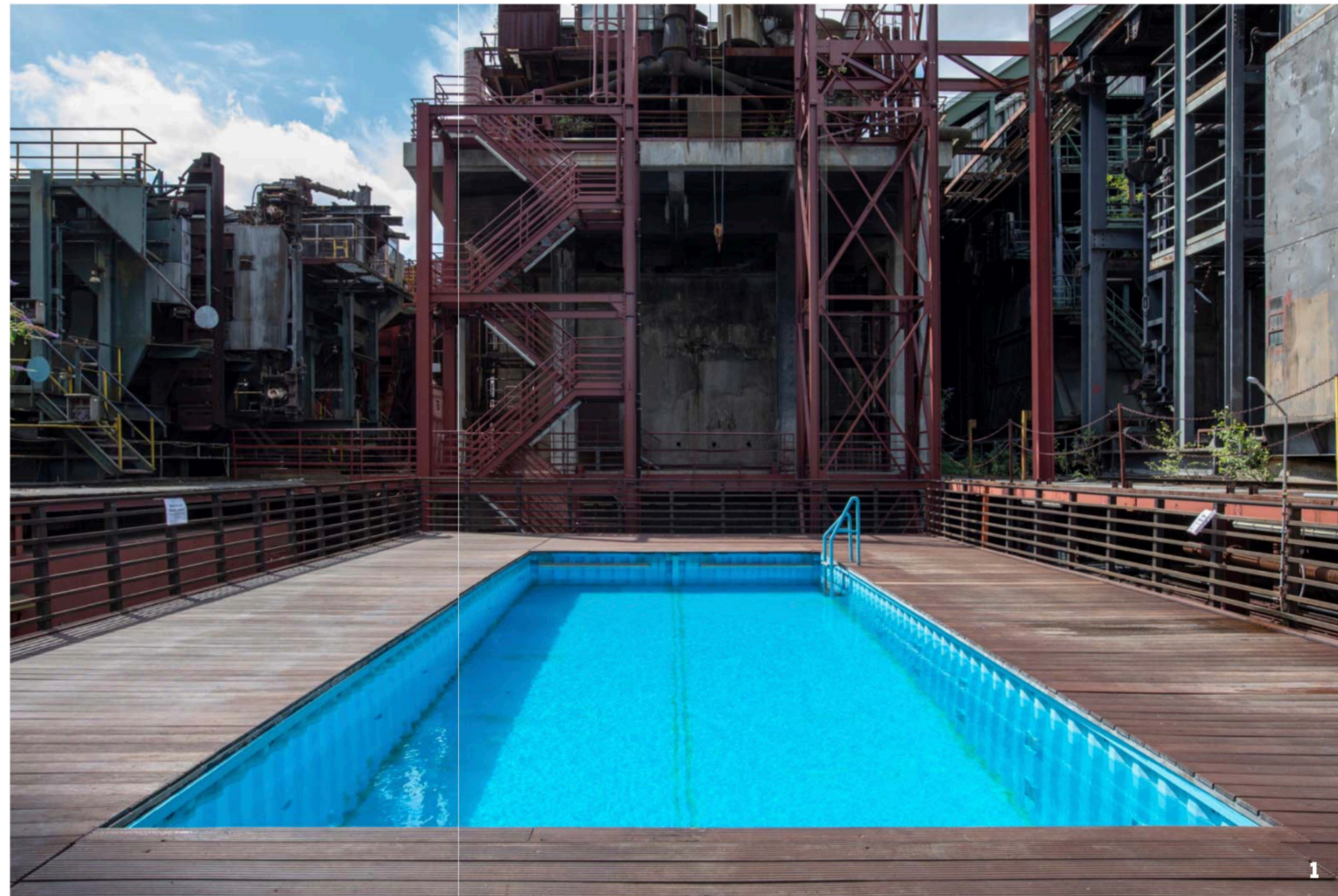
Armoedige regio

Na mijn studie kwam ik in Maastricht te wonen. Wat ik niet wist, is dat Maastricht in de negentiende eeuw de eerste echte industriestad van Nederland was, groot geworden in het kielzog van de Waalse

steden. Wallonië groeide zelfs uit tot de derde economische macht ter wereld, na de Verenigde Staten en Groot-Brittannië. Ik bleek te wonen op de geboortegrond van de industriële revolutie op het vasteland van Europa. Dit gebied strekte zich uit van Noordrhein-Westfalen in Duitsland tot Nederlands en Belgisch Limburg, en van Luik in het noorden van Wallonië tot de Borinage aan de Franse grens. Er werd ijzererts en steenkool gewonnen. Machines, schepen, locomotieven en spoorrails werden hier voor het eerst op grote schaal geproduceerd. Het werk in de zware industrie trok arbeiders van Oost-Europa tot Noord-Afrika aan. Vanaf de jaren zeventig gingen steeds meer mijnen en fabrieken dicht. Het werd een armoedige regio met een ongemakkelijke filmische schoonheid. Je zou het met enige fantasie het Ground Zero van het industriële tijdperk kunnen noemen.

Cultureel erfgoed

Eind 2015 begint mijn ontdekkingsreis door mijn 'industriële achtertuin'. In Nederland is dan alles al opgeruimd. En wat er in Duitsland en Vlaanderen nog te zien is van het industriële verleden is gepromoveerd tot cultureel erfgoed. Dat proces is ook gaande in Wallonië. Maar zoals met zoveel, gaat alles daar een stuk trager. Ik raak gefascineerd door de iconische mijnbergen in het landschap en de omvang

Ik raak gefascineerd door de iconische mijnbergen in het landschap en de omvang en grandeur van het industriële verleden in mijn regio.

Cover: Bij het industrieterrein Keulen-Eifeltoer wachten prostituees in caravans op klanten.

Foto 1: Industrie-complex Zeche Zollverein in Essen staat sinds 2001 op de werelderfgoedlijst van UNESCO.

Foto 2: Circus op de Schachtanlage Niederberg bij Moers.

Foto 3: Frietkot bij Zutendaal. Friet was ooit een delicatessie in paleizen, tijdens de industriële revolutie wordt het een calorierijke maaltijd voor arbeiders.

De vervallen fabrieken, kapotte wegen en grauwe huizen zijn het decor van een gebied vol verhalen. Elke ruïne is zelf al een verhaal.

Ik ben onder de indruk geraakt van de culturele diversiteit en de authenticiteit van de bewoners in mijn regio *next door*.

en grandeur van het industriële verleden in mijn regio. De vervallen fabrieken, kapotte wegen en grauwe huizen zijn het decor van een gebied vol verhalen. Elke ruïne is zelf al een verhaal. Het wil je iets vertellen over een glorieus verleden, maar het blijft een mysterie wat er precies is gebeurd. Tegelijk openbaart zich ook een groter verhaal: dat alles wat er is, voortdurend in transitie is.

Zwarte, smeulende bergen

Een goed voorbeeld daarvan is de terril, wat letterlijk 'zieke aarde' betekent. Tientallen jaren waren het zwarte, smeulende bergen van afval uit de mijnschachten. Nu zijn het groene bulten, begroeid met witte berkenbomen. Net zoals de natuur zich continu aanpast, zo is ook de samenleving in deze regio ingrijpend veranderd. De arbeidsmigranten zijn gebleven en hebben hun eigen culturele en religieuze tradities aan de volgende generaties doorgegeven. Het is een gebied geworden waar de verschillende bevolkingsgroepen langs elkaar heen leven en de 'ander' op z'n best tolereren. De eigen groep geeft sociale bescherming en probeert ongewenste externe invloeden zoveel mogelijk te weren. Hier leven betekent schipperen tussen seculier en gelovig, modern en traditioneel. Waarbij de onderliggende normen en waarden voor verwarring kunnen zorgen bij iedereen die zijn eigen weg zoekt in dit etnisch mozaïek. Waar ik als puber in de gezinsauto de ogen voor sloot, daar heb ik tijdens mijn ontdekkingsreizen een band mee gekregen. Ik ben me als fotograaf steeds meer vertrouwd gaan voelen met dat rauwe postindustriële landschap waaruit alle franje is verdwenen. En ik ben onder de indruk geraakt van de culturele diversiteit en de authenticiteit van de bewoners in mijn regio *next door*. Ze lijken geen enkele neiging te hebben om zich anders voor te doen dan ze zijn en proberen van hun leven in deze verpauperde omgeving het beste te maken.

Het boek 'Once upon a time' van HJ Hunter is zojuist verschenen bij Uitgeverij Lecturis.

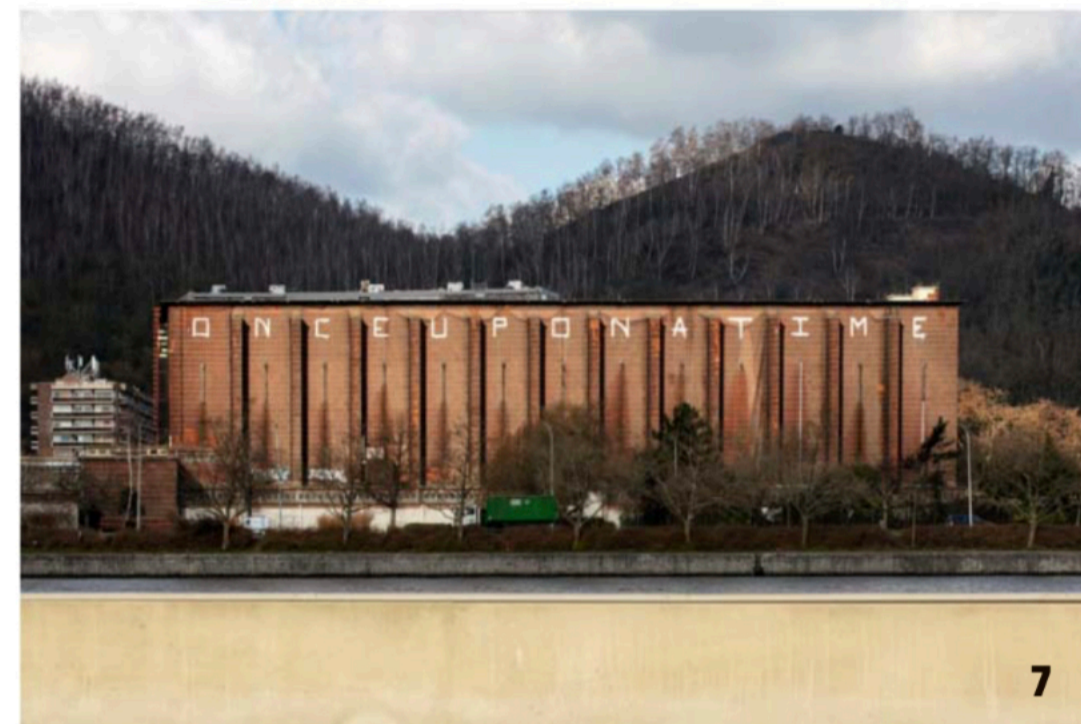
4

5

6

7

Foto 4: Turks-Koerdische vrouwen in een park in Droixhe (Luik).
Foto 5: Uitzicht op de schacht van de Oranje-Nassau 1 in Heerlen. Het CBS vestigde zich na de mijnsluiting in Heerlen om vervangend werk te kunnen bieden aan mijnwerkers.
Foto 6: Restant van de kolenwasserij van de steenkoolmijn van Cheratte bij Luik.
Foto 7: Het verlaten Palais des Sports (1939) in de arbeiderswijk Coronmeuse bij Luik, met twee terrils op de achtergrond. Het gebouw was in gebruik als ijshockeybaan.
Foto 8: Een vrouw op Place Saint Lambert in het centrum van Luik.

8